

Wymagania edukacyjne opracowane dla przedmiotu

DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA w AGROBIZNESIE

realizowanego

w kształceniu zawodowym teoretycznym i praktycznym (DzGA, OPPA-DzGA)

w klasie IV Technikum nr 2 kształcącego w zawodzie technik agrobiznesu

Rok szkolny: 2026/2027

Nauczyciel Elżbieta Wojtyna

Lp.	Tematyka	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
Klasa IV				
1-2	Powtórzenie podstawowych wiadomości o rynku i działalności gospodarczej.	Rynek. Popyt. Podaż. Mechanizm rynkowy. Równowaga rynkowa. Punkt równowagi rynkowej. Umowa sprzedaży. Zasada swobody umów. Działalność gospodarcza. Osoba fizyczna. Osoba prawna. Jednostki organizacyjne nie posiadające osobowości prawnej. Formy organizacyjno-prawne prowadzenia działalności gospodarczej. Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG). Krajowy Rejestr Sądowy (KRS). Spółki osobowe i spółki kapitałowe.	- Wyjaśnia pojęcia: rynek, popyt, podaż, równowaga rynkowa. - Rozróżnia osoby fizyczne od osób prawnych. - Wyjaśnia pojęcie „działalność gospodarcza”. - Wymienia rejestry, w których ewidencjonowane są w Polsce podmioty prowadzące działalność gospodarczą. - Wyjaśnia podstawowe różnice pomiędzy spółkami osobowymi a spółkami kapitałowymi.	- Wyjaśnia działanie mechanizmu rynkowego. - Wyznacza graficznie punkt równowagi rynkowej. - Na podstawie przedstawionego opisu sytuacji identyfikuje, czy określony rodzaj aktywności człowieka stanowi działalność gospodarczą. - Na podstawie formy organizacyjno-prawnej działalności gospodarczej wskazuje rejestr, w którym powinna być ona zarejestrowana.
3	Podjęcie decyzji o prowadzeniu działalności gospodarczej	Zalety i wady osoby przedsiębiorczej. Cechy ułatwiające i utrudniające prowadzenie działalności gospodarczej. Motywy podejmowania działalności. Prowadzenie działalności gospodarczej, a życie osobiste. Etyka w biznesie. Obraz przedsiębiorcy w mediach. Nastawienie „klient nasz pan”.	- Na podstawie obserwacji rzeczywistości potrafi wskazać etyczne i nieetyczne zachowania przedsiębiorców. - Przedstawia motywy podejmowania działalności gospodarczej. - Charakteryzuje zjawisko „samozatrudnienia”. - Wymienia i charakteryzuje zalety prowadzenia działalności gospodarczej. - Wymienia i charakteryzuje wady prowadzenia działalności gospodarczej. - Wskazuje cechy ułatwiające prowadzenie działalności gospodarczej. - Wskazuje cechy utrudniające prowadzenie działalności gospodarczej.	- Wyjaśnia jaki wpływ może mieć prowadzenia działalności gospodarczej na życie osobiste przedsiębiorcy. - Wyszukuje w Internecie informacje o polskich przedsiębiorcach, którzy odnieśli sukces w świecie i na podstawie przedstawionych informacji identyfikuje czynniki, które spowodowały ten sukces. - Wyjaśnia na czym polega nastawienie proklienckie i wskazuje przykłady osób i firm posiadających takie nastawienie.
4	Przygotowanie do podjęcia działalności gospodarczej.	Nisza rynkowa. Ograniczenia prawne w zakresie swobody podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej – działalność koncesjonowana, działalność wymagająca zezwolenia i działalność regulowana. Polska Klasyfika-	- Wyjaśnia pojęcie niszy rynkowej. - Wymienia formy ograniczeń prawnych w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej. - Korzysta z wyszukiwarki symboli PKD na stronie internetowej www.stat.gov.pl.	- Na podstawie opisów sytuacji umie wskazać nisze rynkowe. - Wyjaśnia różnice między działalnością wymagającą koncesji, działalnością wymagającą zezwolenia a działalnością regulowaną. - Ustala symbol PKD dla opisanego rodzaju

Lp.	Tematyka	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
		cja Działalności. Rynek docelowy. Miejsce prowadzenia działalności gospodarczej. Franczyza. Działalność jednoosobowa a spółka. Firmy rodzinne. Opodatkowanie dochodów uzyskiwanych z działalności gospodarczej. Podatek dochodowy od osób prawnych. Księgi rachunkowe. Formy opodatkowania dochodów uzyskiwanych z działalności gospodarczej przez osoby fizyczne: karta podatkowa, ryczałt ewidencjonowany, podatek liniowy, podatek wg skali podatkowej. Kryteria wyboru formy organizacyjno-prawnej prowadzonej działalności gospodarczej. Nazwa (firma) przedsiębiorstwa. Organizacje i urzędy udzielające pomocy osobom podejmującym działalność gospodarczą.	- Wyjaśnia pojęcia „franczyza”. - Wymienia kryteria, jakie należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji o lokalizacji miejsca wykonywania działalności gospodarczej. - Wyjaśnia pojęcie „firma rodzinna”. - Wskazuje firmy rodzinne w pobliżu swojego miejsca zamieszkania. - Klasyfikuje podatki. - Przedstawia wady i zalety poszczególnych form opodatkowania dochodów z działalności gospodarczej podatkiem dochodowym od osób fizycznych. - Wyjaśnia pojęcia: „karta podatkowa”, „ewidencja przychodów”, „podatkowa księga przychodów i rozchodów”. - Wyjaśnia pojęcie „firma”. - Wymienia i charakteryzuje kryteria, które należy uwzględnić przy dokonywaniu wyboru formy organizacyjno-prawnej prowadzenia działalności gospodarczej. - Ustala nazwę (firmę) dla wybranej formy organizacyjno-prawnej prowadzenia działalności gospodarczej. - Wyszukuje adresy organizacji zajmujących się udzielaniem pomocy podejmującym dz. gosp.	działalności gospodarczej. - Wskazuje zalety i wady prowadzenia działalności na podstawie umowy franczyzy. - Porównuje prowadzenie przedsiębiorstwa jednoosobowego z prowadzeniem spółki – wskazuje wady i zalety obu form prowadzenia działalności. - Wskazuje wady i zalety prowadzenia firmy rodzinnej. - Wyjaśnia zasady opodatkowania osób prawnych. - Wyjaśnia pojęcie „księgi rachunkowe”. - Wskazuje możliwe do zastosowania formy opodatkowania dochodów dla wskazanych form organizacyjno-prawnych prowadzenia działalności gospodarczej. - Określa formę organizacyjno-prawną przedsiębiorstwa na podstawie jego nazwy (firmy przedsiębiorstwa). - Umie podjąć działania w celu ochrony nazwy przedsiębiorstwa.
5	Źródła finansowania wydatków związanych z podjęciem działalności gospodarczej	Wydatki związane z uruchomieniem działalności gospodarczej. Oszczędności zgromadzone przez przedsiębiorcę. Pożyczka od osób fizycznych. Dotacje dla osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą. Fundusze europejskie przeznaczone dla osób podejmujących działalność gospodarczą. Kredyty i pożyczki bankowe. Fundusze pożyczkowe i poręczeniowe. Fundusze venture capital i aniołowie biznesu. Leasing i franczyza jako sposoby ograniczenia wydatków ponoszonych w momencie uru-	- Wymienia źródła finansowania wydatków, z jakich mogą korzystać osoby podejmujące działalność gospodarczą. - Wyszukuje informacje na temat warunków uzyskania dotacji dla osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą. - Wyszukuje informacje o funduszach europejskich dostępnych dla osób podejmujących działalność gospodarczą. - Wyszukuje oferty banków, funduszy pożyczkowych i funduszy poręczeniowych dla osób podej-	- Charakteryzuje źródła finansowania, z jakich mogą korzystać osoby podejmujące działalność gospodarczą. - Przygotowuje dokumenty niezbędne do uzyskania dotacji dla osób bezrobotnych podejmujących działalność gospodarczą. - Rozumie wymagania, jakie należy spełnić ubiegając się o środki z funduszy europejskich na podjęcie działalności gospodarczej. - Porównuje oferty banków dla osób podejmu-

Lp.	Tematyka	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
		chamiania działalności gospodarczej. Finansowanie działalności gospodarczej po jej uruchomieniu. Kredyt kupiecki. Factoring.	mujących działalność gospodarczą. - Rozumie warunki, jakie należy spełnić ubiegając się o kredyt bankowy lub o pożyczkę, czy poręczenie. - Wyjaśnia pojęcie „zdolność kredytowa”. - Wyjaśnia, dlaczego leasing i franczyza mogą zmniejszyć zapotrzebowanie na środki finansowe potrzebne do uruchomienia działalności gospodarczej. - Wyjaśnia pojęcia „kredyt kupiecki” i factoring. - Oblicza odsetki od oszczędności i kredytu stosując procent prosty.	jących działalność gospodarczą. - Znajduje informacje o funduszach venture capital i aniołach biznesu. - Wyszukuje informacje o funduszach europejskich dostępnych dla osób podejmujących działalność gospodarczą. - Oblicza odsetki od oszczędności i kredytu stosując procent złożony.
6	Biznesplan	Pojęcie biznesplanu. Cele biznesplanu. Adresaci biznesplanu. Termin sporządzenia biznesplanu. Struktura i zawartość biznesplanu.	- Wyjaśnia pojęcie „biznesplan”. - Wymienia adresatów biznesplanu. - Wymienia elementy biznesplanu. - Wymienia i charakteryzuje elementy analizy SWOT.	- Wymienia cele sporządzania biznesplanu. - Charakteryzuje zawartość poszczególnych elementów biznesplanu. - Sporządza analizę SWOT na podstawie przedstawionego opisu.
7	Zatrudnianie pracowników	Formy zatrudnienia. Outsourcing. Agencje pracy tymczasowej. Umowa zlecenie i umowa o dzieło. Umowa o pracę. Potrzeby kadrowe. Proces rekrutacji pracowników. Ustalenie warunków zatrudnienia pracowników. Koszty korzystania z różnych form zatrudnienia. Obowiązki pracodawcy w związku z zatrudnieniem pracowników na podstawie umowy o pracę, a obowiązki związane z innymi formami zatrudnienia.	- Korzysta z kodeksu pracy i innych ustaw i rozporządzeń związanych z zatrudnianiem pracowników. - Wymienia i charakteryzuje różne formy zatrudnienia. - Przedstawia wady i zalety outsourcingu z punktu widzenia pracodawcy. - Przedstawia wady i zalety pracy tymczasowej z punktu widzenia pracodawcy. - Wyjaśnia różnicę pomiędzy umową o dzieło a umową zlecenie. - Przedstawia korzyści pracodawcy związane z zatrudnianiem pracowników na podstawie innych form zatrudnienia niż umowa o pracę. - Określa potrzeby kadrowe w wybranym przedsiębiorstwie działającym w sferze agrobiznesu. - Wymienia części akt osobowych. - Wymienia obowiązki pracodawcy związane z pełnieniem roli płatnika składek na ubezpiecze-	- Porównuje różne formy zatrudnienia. - Wybiera najkorzystniejszą dla pracodawcy formę zatrudnienia pracowników w przedstawionej sytuacji. - Wyjaśnia działanie zasady nadrzędności prawa pracy. - Dobiera rodzaj terminowej umowy o pracę do konkretnej przedstawionej sytuacji. - Wyjaśnia pojęcie ryzyka zawodowego i przedstawia obowiązki pracodawcy z nim związane. - Wyjaśnia, na czym polega ochrona wynagrodzenia i jakie środki jej służą. - Charakteryzuje obowiązki pracodawcy zatrudniającego kobiety i pracowników wychowujących dzieci. - Określa obowiązki pracodawcy związane z pełnieniem roli płatnika podatku dochodowego od osób fizycznych od wypłacanych pracownikom wynagrodzeń.

Lp.	Tematyka	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
			nia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne. Charakteryzuje obowiązki pracodawcy zatrudniającego młodocianych.	
8	Marketing	Pojęcie i zadania marketingu. Narzędzia marketingu. Badania marketingowe. Produkt: pojęcie, klasyfikacja, cechy, dodatkowe korzyści związane z jego nabyciem. Cena: pojęcie ceny, rabaty cenowe i ich rodzaje, zmiany cen. Dystrybucja: pojęcie dystrybucji, rodzaje dystrybucji. Promocja: pojęcie i narzędzia promocji. Reklama. Formy i nośniki reklamy. Sprzedaż osobista i jej formy. Promocja sprzedaży i jej narzędzia. Public relations. Sponsoring. Promocja małej firmy. Planowanie działań marketingowych i ocena osiągniętych efektów.	- Wymienia narzędzia marketingu. - Wyjaśnia pojęcia: „marketing” „produkt”, „dystrybucja”, „cena”, „promocja”, „badania marketingowe”. - Wymienia metody badań marketingowych. - Wyjaśnia różnice między wywiadem a badaniem ankietowym. - Wymienia i charakteryzuje cechy produktu. - Wymienia i charakteryzuje rabaty cenowe. - Wymienia i charakteryzuje rodzaje dystrybucji. - Wymienia i charakteryzuje środki i nośniki reklamy. - Wymienia i charakteryzuje techniki promocji (aktywizacji) sprzedaży. - Wyjaśnia pojęcie „public relations” i podaje przykłady działań mających na celu ich kształtowanie. - Wyjaśnia pojęcie sponsoringu i podaje przykłady sponsoringu.	- Rozróżnia metody badań marketingowych. - Identyfikuje rodzaj badań marketingowych na podstawie przedstawionego opisu. - Wymienia i charakteryzuje czynniki, jakie należy uwzględnić ustalając cenę. - Na podstawie opisu sytuacji proponuje zastosowanie różnych rabatów cenowych. - Wymienia i opisuje przyczyny zmniejszania i zwiększania ceny produktu. - Na podstawie opisu sytuacji proponuje rodzaj dystrybucji. - Formułuje warunki, jakie powinna spełniać skuteczna reklama. - Wyjaśnia wpływ planowania podejmowanych działań marketingowych na ich powodzenie.
9	Obsługa klientów	Standard obsługi klienta. Regulaminy sklepów i serwisów internetowych. Realizowanie przez pracowników standardu obsługi klienta i kontrola tego procesu. Formy płatności. Płatności gotówkowe. Płatności bezgotówkowe. Formy płatności stosowane przez sklepy i serwisy internetowe. Dokumenty potwierdzające sprzedaż. Kasa fiskalna. Faktura. KSeF. Obowiązki przedsiębiorcy związane ze sprzedażą konsumencką. Dodatkowe obowiązki przedsiębiorcy prowadzącego sprzedaż konsumencką poza lokalem przedsiębiorstwa. Dodatkowe obowiązki przedsiębiorcy prowadzącego sprzedaż konsumencką na odległość.	- Wyjaśnia pojęcie „standard obsługi klienta” zarówno w szerszym, jak i w węższym znaczeniu. - Wymienia sposoby kontroli procesu obsługi klientów przez pracowników. - Wyjaśnia pojęcie „tajemniczy klient”. - Wymienia i charakteryzuje formy płatności. - Określa sposób zachowania sprzedawcy przyjmującego płatność gotówkową. - Określa sposób zachowania sprzedawcy przyjmującego płatność kartą płatniczą. - Wymienia i charakteryzuje dokumenty potwierdzające sprzedaż.	- Wskazuje dokument korygujący, jaki powinien być wystawiony na podstawie przedstawionego opisu sytuacji. - Na podstawie przedstawionych opisów sytuacji ocenia prawidłowość postępowania przedsiębiorców pod względem wypełniania przez nich obowiązków wynikających z prowadzonej przez niego sprzedaży konsumenckiej, sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa i sprzedaży na odległość. - Określa zasady Krajowego Systemu e-Faktur.

Lp.	Tematyka	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
			• Oblicza cenę brutto, wartość netto, podatek VAT, wartość brutto. • Wymienia obowiązki przedsiębiorcy wynikające z prowadzonej przez niego sprzedaży konsumpcyjnej, sprzedaży poza lokalem przedsiębiorstwa i sprzedaży na odległość.	
10	Konkurencja i współpraca z innymi przedsiębiorstwami	Pojęcie branży. Podmioty tworzące branżę i inne podmioty działające na rzecz branży. Konkurencja. Kooperacja. Pojęcie samorządu gospodarczego. Izby gospodarcze. Organizacje pracodawców. Cechy i izby rzemieślnicze. Zrzeszenia handlu i usług.	• Wyjaśnia pojęcie branży. • Wskazuje przedsiębiorstwa należące do jego branży (chodzi o branżę związaną ze zdobywanym zawodem). • Wskazuje organy władz publicznych, organizacje, stowarzyszenia i fundacje prowadzące działalność na rzecz jego branży. • Wyjaśnia pojęcie konkurencji. • Wyjaśnia pojęcie nieuczciwej konkurencji. • Wskazuje na przedstawionych przykładach czyny nieuczciwej konkurencji. • Wyjaśnia pojęcie kooperacji. • Wymienia organizacje zrzeszające przedsiębiorców ze sfery agrobiznesu. • Wskazuje obszary, w jakich mogą być podejmowane wspólne działania przez różne przedsiębiorstwa w sferze agrobiznesu.	• Wskazuje przedsiębiorstwa z innych branż oferujące produkty, którymi zainteresowane są firmy z jego branży. • Wskazuje możliwe do zrealizowania przedsięwzięcia z innymi przedsiębiorstwami z jego branży. • Zna organizacje zrzeszające przedsiębiorstwa ze sfery agrobiznesu i cele prowadzonej przez nie działalności.
11	Finanse małego przedsiębiorstwa	Klasyfikacja środków gospodarczych. Składniki aktywów trwałych i ich charakterystyka. Zużycie fizyczne. Zużycie ekonomiczne. Składniki aktywów obrotowych i ich charakterystyka. Zabezpieczanie należności.	• Określa cechy aktywów trwałych. • Wymienia grupy aktywów trwałych wyodrębnione według ich postaci. • Definiuje pojęcia: <i>amortyzacja, umorzenie, zużycie fizyczne, zużycie ekonomiczne</i>. • Definiuje pojęcia: <i>inwestycje, nakłady inwestycyjne, nadwyżka finansowa</i>. • Określa cechy aktywów obrotowych.	• Opisuje i charakteryzuje poszczególne składniki majątku trwałego. • Opracowuje bilans majątkowy przedsiębiorstw działających w sferze agrobiznesu. • Oblicza i interpretuje wybrane wskaźniki związane z analizą poziomą i pionową bilansu majątkowego. • Ocenia stan majątkowo-kapitałowy przedsiębiorstwa działającego w sferze agrobiznesu.

Lp.	Tematyka	Materiał nauczania	Wymagania podstawowe Uczeń:	Wymagania ponadpodstawowe Uczeń:
			- Wymienia grupy aktywów obrotowych według ich postaci. - Charakteryzuje poszczególne składniki aktywów obrotowych. - Opracowuje bilans majątkowy gospodarstwa rolnego.	
12	Amortyzacja jako koszt stały.	Wartość początkowa. Stopa amortyzacji. Amortyzacja. Umorzenie. Wartość bieżąca.	- Wyjaśnia pojęcia: <i>amortyzacja, umorzenie, wartość bieżąca środka trwałego</i>. - Oblicza	- Definiuje pojęcia: <i>amortyzacja, umorzenie, wartość bieżąca środka trwałego</i>. - Sporządza plan amortyzacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

I. Zalecane warunki i sposób realizacji

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia określonych w podstawie programowej kształcenia w zawodzie technik agrobiznesu oraz umożliwić przygotowanie absolwenta do wykonywania zadań zawodowych.

II. Sposoby sprawdzania i oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów

Ocenie podlegają następujące dziedziny aktywności ucznia:

- pisemne prace klasowe, obejmujące większy zakres materiału, zapowiadane z minimum tygodniowym wyprzedzeniem, zamieszczonej w dzienniku. Uczeń po wcześniejszym ustaleniu terminu z nauczycielem, będzie miał prawo poprawić uzyskaną ocenę niedostateczną;
- pisemne sprawdzenie wiadomości i umiejętności w formie kartkówki, obejmujące 3 ostatnio zrealizowane tematy; uczeń nie będzie miał możliwości poprawy oceny zdobytej z zapowiedzianej lub niezapowiedzianej kartkówki;
- odpowiedzi ustne;
- samodzielna praca ucznia nad referatami, projektami, pomocami dydaktycznymi, itp.;
- praca w grupie podczas zajęć z wykorzystaniem metody pracy grupowej;
- samodzielna praca na lekcji;

- udział w konkursach i olimpiadach o tematyce logistycznej;
- próbne egzaminy zawodowe.

Zasady oceniania pisemnych prac klasowych, kartkówek:

Oceny ustalane są według systemu punktowego:

- 91 – 100% pkt. - bardzo dobry,
- 75 - 90% pkt. - dobry,
- 60 - 74% pkt. - dostateczny,
- 41 - 59% pkt. - dopuszczający,
- 0 - 40% pkt. - niedostateczny.

Zasady ocenienia odpowiedzi ustnej:

- poprawność merytoryczna,
- uzasadnienie wypowiedzi,
- stosowanie języka zawodowego, branżowego,
- sposób prezentacji – umiejętność formułowania myśli.

Zasady oceniania referatów, projektów, pomocy dydaktycznych, itp.:

- zawartość merytoryczna,
- prawidłowe wykonanie,
- estetyka wykonania,
- innowacyjność pracy,
- wkład pracy,
- wykorzystanie źródeł informacji.

Zasady oceniania pracy w grupie:

- organizacja pracy w grupie,
- komunikacja w grupie,
- aktywność, wkład pracy własnej,
- współdziałanie,
- prezentowanie rezultatów pracy grupy,
- czas wykonania,
- terminowość realizacji.

Zasady oceniania samodzielnej pracy na lekcji:

- prawidłowość wykonania,
- czas i terminowość wykonania,
- estetyka wykonania,
- zaangażowanie w wykonywanie zadanie.

W warunkach pracy zdalnej:

- Postępy uczniów są monitorowane na podstawie bieżących osiągnięć w pracy zdalnej (nauczanie w czasie rzeczywistym) lub na podstawie wykonanych m.in.: ćwiczeń, prac, quizów, projektów, zadań w czasie odroczonym (nauczanie w czasie odroczonym).
- Ocenianie bieżące polega na wystawieniu oceny zgodnie z przyjętą skalą stopni, z uwzględnieniem w szczególności: co uczeń zrobił dobrze, co wymaga poprawy, a także wysiłku wkładanego w wykonanie zadania przez ucznia za:
 - 1) odpowiedzi ustne w czasie zajęć on-line lub w trakcie rozmów telefonicznych;
 - 2) wypowiedzi uczniów na czacie tekstowym, na forum dyskusyjnym;
 - 3) wypowiedzi uczniów w czasie wideokonferencji/webinariów i innych form komunikowania się on-line;
 - 4) wykonanych w domu zadań zleconych przez nauczyciela, przesłanych poprzez Dziennik elektroniczny, platformę Moodle (<http://kursy.blich.pl>) lub Teams, lub w szczególnych przypadkach inną drogą elektroniczną w uzgodnieniu z nauczycielem
- Nauczyciel może wymagać od uczniów wykonania określonych poleceń, zadań, prac, projektów umieszczonych w Internecie, np. na zintegrowanych platformach edukacyjnych lub poprosić o samodzielne wykonanie pracy w domu i udokumentowanie jej, np. w postaci zdjęcia przesłanego e- drogą.
- Nauczyciele w pracy zdalnej wskazują dokładny czas i ostateczny termin wykonania zadania, określając jednocześnie warunki ewentualnej poprawy, jeśli zadanie nie zostało wykonane w sposób prawidłowy lub zawiera błędy.
- Nauczyciel informuje ucznia o postępach w nauce i ocenach podczas bieżącej pracy z dzieckiem lub po jej zakończeniu przez e-dziennik.
- Na ocenę osiągnięć ucznia z danego przedmiotu nie mogą mieć wpływu czynniki związane z ograniczonym dostępem do sprzętu komputerowego i do Internetu.
- Na ocenę osiągnięć ucznia z danego przedmiotu nie może mieć wpływu poziom jego kompetencji cyfrowych. Nauczyciel ma obowiązek wziąć pod uwagę zróżnicowany poziom umiejętności obsługi narzędzi informatycznych i dostosować poziom trudności wybranego zadania oraz czas jego wykonania do możliwości psychofizycznych ucznia.

III. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY:

Ocena niedostateczna

Uczeń nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszej nauki danego przedmiotu, ponadto:

- nie bierze aktywnego udziału w zajęciach;
- nie rozumie podstawowych pojęć i terminów stosowanych w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej;
- nie uczestniczy w dyskusjach i nie bierze udziału w zajęciach lekcyjnych;
- nie skorzystał z szans uzupełnienia wiedzy i umiejętności;
- nie opanował podstawowej wiedzy i umiejętności z zakresu materiału programowego;

- nie potrafi łączyć teorii z praktyką;
- nie przestrzega przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych.

Ocena dopuszczająca

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności :

- posiada podstawowy wymagany zasób wiedzy teoretycznej, zna i rozumie podstawowe pojęcia, intuicyjnie rozumie ich treść, podaje przykłady dla tych pojęć;
- potrafi pod kierunkiem nauczyciela korzystać z podstawowych źródeł informacji, analizować i rozwiązywać zadania z zakresu podstawowych wymagań przedmiotowych, czasami samodzielnie potrafi rozwiązać powierzone łatwe zadanie;
- często popełnia błędy;
- zwykle jest przygotowany do zajęć;
- jego aktywność na lekcji jest sporadyczna;
- wykazuje słabe zainteresowanie przedmiotem;
- przestrzega przepisów BHP i PPOŻ.

Ocena dostateczna

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności istotne, tzn.:

- materiał nauczania z zakresu wymagań podstawowych ma opanowany;
- potrafi samodzielnie rozwiązywać zlecone zadanie o średnim stopniu trudności;
- wykazuje podstawowe zainteresowanie przedmiotem, zadane ćwiczenia i prace stara się, mimo trudności, wykonać jak najlepiej;
- z niewielką pomocą nauczyciela potrafi prawidłowo wykorzystywać potrzebne źródła informacji;
- jego aktywność na lekcji jest dostateczna;
- popełnia błędy rzeczowe w zakresie ponadpodstawowych pojęć z zakresu działalności gospodarczej;
- przestrzega przepisów BHP i PPOŻ.

Ocena dobra

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności wyznaczone zakresem treści nauczania, tzn.:

- wykazuje się znajomością i rozumieniem wielu pojęć z zakresu realizowanego programu;
- stosuje ponadpodstawowe pojęcia z zakresu działalności gospodarczej;
- sprawnie, ale nie zawsze precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią w wymiarze teoretycznym i praktycznym;
- potrafi stosować wiedzę i umiejętności do rozwiązywania większości powierzonych zadań z zakresu wymagań ponadpodstawowych;
- potrafi skorzystać ze wszystkich poznanych w czasie lekcji źródeł informacji;
- jasno i logicznie rozumuje, czyta ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, szkiców, schematów, wykresów itp.;
- posiada niewielkie braki w wiedzy teoretycznej;
- z niewielkimi potknięciami posługuje się narzędziami i dokumentacją;
- przestrzega przepisów BHP i PPOŻ.

Ocena bardzo dobra

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności wyznaczone zakresem treści nauczania, tzn.:

- wykazuje się znajomością i rozumieniem pojęć z zakresu realizowanego programu;
- stosuje podstawowe i ponadpodstawowe pojęcia i terminy stosowane w działalności gospodarczej;
- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią w wymiarze teoretycznym i praktycznym;
- jasno i logicznie rozumuje, czyta ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, szkiców, schematów, wykresów itp.;
- samodzielnie rozwiązuje trudne zadania powierzone przez nauczyciela;
- jest przygotowany do lekcji i aktywnie uczestniczy w zajęciach;
- bardzo rzadko popełnia błędy;
- udziela wyczerpujących wypowiedzi ustnych i pisemnych;
- korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji;
- bardzo dobrze posługuje się dostępną technologią, techniką oraz pozostałym sprzętem wykorzystywanym w działalności gospodarczej;
- bierze udział w konkursach/olimpiadach przedmiotowych w etapie szkolnym i okręgowym/wojewódzkim;
- przestrzega przepisów BHP i PPOŻ.

Ocena celująca

Uczeń:

- wykazuje się znajomością i rozumieniem pojęć z zakresu realizowanego programu;
- stosuje pojęcia i terminy stosowane w ekonomii, prawie i podejmowaniu działalności gospodarczej;
- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią w wymiarze teoretycznym i praktycznym;
- jasno i logicznie rozumuje, czyta ze zrozumieniem informacje przedstawione w formie opisów, instrukcji, szkiców, wykresów, schematów, map, dokumentacji;
- samodzielnie rozwiązuje trudne zadania powierzone przez nauczyciela, a także zadania wykraczające poza zakres programu nauczania;
- zawsze jest przygotowany do lekcji i aktywnie uczestniczy w zajęciach;
- udziela wyczerpujących wypowiedzi ustnych i pisemnych;
- korzysta ze wszystkich dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji;
- biegle posługuje się dostępną technologią, techniką oraz pozostałym sprzętem wykorzystywanym w działalności gospodarczej;
- bierze udział w konkursach/olimpiadach przedmiotowych w etapie okręgowym/wojewódzkim i zdobywa wyróżnione miejsce;
- zdobywa tytuł laureata lub finalisty w ogólnopolskich konkursach/olimpiadach przedmiotowych;
- przestrzega przepisów BHP i PPOŻ.

Znak ‘+’ dodawany jest do oceny podstawowej w ocenianiu bieżącym (oprócz oceny celującej) gdy uczeń nie spełnił wymaganych kryteriów na daną ocenę, a poziom jego wiedzy i umiejętności przekracza według nauczyciela wymagania na ocenę niższą – do 50% wymagań.

Znak ‘-’ dodawany jest do oceny podstawowej w ocenianiu bieżącym (oprócz oceny niedostatecznej) gdy uczeń według nauczyciela nie spełnił wymaganych kryteriów na daną ocenę- brak 25% wymaganych kryteriów.

IV. Oceny semestralne i roczne:

1. Ocenę śródroczną/roczną nauczyciel wystawia najpóźniej na dzień przed terminem klasyfikacji śródrocznej/rocznej.
2. O zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia, jego rodziców oraz wychowawcę na 3 tygodnie przed klasyfikacją.
3. Ocena śródroczna/ roczna nie jest średnią arytmetyczną uzyskanych ocen cząstkowych.
4. Decydujący wpływ na ocenę śródroczną/roczną mają oceny z prac klasowych, kartkówek, zadań wykonywanych na lekcji i odpowiedzi ustnych w czasie lekcji, a oceny z prac dodatkowych i innych form aktywności ucznia wpływają na podwyższenie oceny.
5. Ocenę roczną wystawia się na podstawie ocen uzyskanych w ciągu całego roku.

V. Informacja zwrotna:

- Nauczyciel informuje uczniów o wymaganiach i kryteriach oceniania, pomaga w samodzielnym planowaniu rozwoju (wskazuje sukcesy lub braki oraz sposoby rozwoju lub pokonania trudności), motywuje do dalszej pracy.
- Nauczyciel informuje rodziców o wymaganiach i kryteriach oceniania, o aktualnym stanie rozwoju i postępach w nauce, dostarcza informacji o trudnościach ucznia w nauce, o uzdolnieniach ucznia, daje wskazówki do pracy z uczniem.
- Nauczyciel ustnie uzasadnia uczniom każdą ocenę, a rodzicom- na ich prośbę uzasadnia oceny z prac pisemnych. Ocenione prace pisemne są udostępniane uczniom i zainteresowanym rodzicom na zasadach określonych przez nauczyciela.
- Nauczyciel informuje wychowawcę klasy o aktualnych osiągnięciach ucznia, nauczyciel lub wychowawca informuje dyrekcję o sytuacjach wymagających jego zdaniem interwencji.

VII. Zasady uzupełniania braków i poprawiania ocen

1. Sprawdziany teoretyczne lub sprawdziany praktycznych umiejętności są obowiązkowe. Oceny z tych sprawdzianów uczniowie mogą poprawiać w ciągu 2 tygodni od wstawienia oceny do dziennika, po uprzednim ustaleniu terminu z nauczycielem.
2. Ocenę z kartkówki uczeń może poprawić, ale tylko z inicjatywy nauczyciela.
3. Nauczyciel informuje ucznia o otrzymanej ocenie z bieżącej pracy bezpośrednio po jej wystawieniu.
4. Rodzice/opiekunowie prawni mogą uzyskać szczegółowe informacje o wynikach i postępach w pracy ucznia podczas indywidualnych kontaktów z nauczycielem (według harmonogramu spotkań przyjętego przez szkołę).
6. Uczeń ma obowiązek uzupełnić braki w wiedzy i umiejętnościach, również te wynikające z nieobecności.

VIII. Ocena uczniów ze SPE

Ocena postępów uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wymaga dużego stopnia zindywidualizowania. Dostosowania wymogów i sposobu oceny osiągnięć dla każdego ucznia ze SPE dokonuje powołany do tego celu zespół nauczycieli, który działa w oparciu o zalecenia poradni psychologiczno-pedagogicznej. Niniejszy program w bardzo ogólny sposób dotyka tego bardzo złożonego problemu. Należy:

- w przypadku wszystkich dysfunkcji dostrzegać u uczniów częściowy sukces, progresję w przełamywaniu trudności;
- brać pod uwagę włożony wysiłek i chęć pokonania trudności, a nie tylko uzyskane efekty;
- nagradzać za aktywność podczas lekcji, nawet jeżeli nie owocuje zawsze dobrymi odpowiedziami, a także punktować za chęć uczestniczenia w zajęciach i zadaniach dodatkowych;
- uczniom z różnego typu dysfunkcjami (dysleksją, afazją, zespołem Aspergera, zaburzeniami zachowania) udzielać pochwał za prawidłowe wypowiedzi, natomiast unikać stawiania ocen za wypowiedzi słabe i nie na temat;
- w przypadku uczniów z dysleksją, dysortografią, dysgrafią oceniać wiadomości teoretyczne głównie na podstawie ustnych wypowiedzi, nie dyskwalifikować prac pisemnych napisanych nieczytelnie;
- brać głównie pod uwagę merytoryczną stronę wykonanej pracy, a nie jej walory estetyczne;
- w przypadku uczniów z dysortografią nie obniżać oceny za dużą ilość popełnionych błędów;
- w przypadku uczniów z afazją oceniać raczej na podstawie prac pisemnych, a z kolei dzieci z zespołem Aspergera najlepiej na podstawie pisemnych testów wyboru; w przypadku ucznia bardzo zdolnego próbować włączać go w proces oceniania wykonanej przez niego pracy, wyciągać wspólnie z nim wnioski stymulujące dalszy jego rozwój;
- ucznia zdolnego oceniać w stosunku do podstawy programowej, ale też w stosunku do założonych, ambitnych celów, warto również stosować oceną opisową pokazującą słabe i mocne strony wykonanych prac.